

«Алматы облысы білім басқармасы Балқаш ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесінің 2022-2023 оқу жылындағы педагогикалық-психологиялық қызметтің жыл бойынша атқарылған жұмыстарының

Е С Е Б І

Мақсаты: Психологиялық қызметтің мақсаты білім беру қызметіндегі қиындықтарды анықтауға және диагностикалауға, консультация беруге, білім беру ортасы жағдайында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мен қолдау көрсетуге, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтардың, ата-аналардың немесе өзге де заңды өкілдердің психологиялық салауаттылығын сақтау және нығайтуға бағытталған.

Сынып жетекшілері, тәрбиешілер, кураторлар, пән мұғалімдері, медицина қызметкерлері білім алушылар мен тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық қолдау процесіне қатысады және лауазымдық міндеттеріне сәйкес ата-аналармен және өзге де заңды өкілдермен өзара іс-қимыл жасайды. Осы мақсатта педагог-психолог төмендегідей 5 бағыт бойынша жұмыстар жүргізеді:

- I. Диагностикалық бағыт
- II. Түзету-дамыту жұмысы
- III. Педагогикалық-психологиялық ағарту
- IV. Консультация беру
- V. Ұйымдастыру-әдістемелік бағыт

«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесіндегі мектеп психологы ретінде ата-аналармен, мұғалімдермен, оқушылармен бірлесіп жұмыс жүргізудегі мақсатым: «Оқушылардың бойындағы ерекшеліктерді, қабілеттерді зерттей отырып, ішкі жан дүниесін түсіне білуге, өз ойын еркін бөлісе алуға жол таба білуге тәрбиелеу». Міне, осы мақсатты жүзеге асыруда жыл бойында мектептегі психологиялық қызметтің жұмыс жоспары бекітіліп, төмендегі жұмыс түрлері іске асырылды.

Мектебіміздегі 2022-2023 оқу жылында қабылданған 351 оқушы оқиды.

Мектебімізде биылғы оқу жылында 2 оқушы үйден оқытылады. Үйден оқитын оқушымен жүргізілген жұмыстар:

Қыркүйек айында үйден оқытылатын Ермекұлы Наурызбаймен «Жел танысайық» жаттығуы өткізілді.

Қорытынды: Наурызбайдың көңіл-күйі жақсы. Жаттығуға қызыға қатысты. Анасымен қарым-қатынасы жақсы.

Зерттеулер нәтижесінде 1-ші сыныпқа келген оқушылардың 98 % мектепке дайындықпен келген балалар 2% дайындықсыз келгенін көруімізге болады.

1а,ә сынып оқушыларына мектеп оқуына психологиялық дайындығын дамытуға арналған бала мен ата-ана қатынасындағы эмоционалды-мотивациялық және танымдық аумағын арттыруда.

Қорытынды: Тренинг барысында оқушылардың көңіл-күйлері көтеріңкі болды. Олар тренингке белсене қатысты. Шектелген оқушы болған жоқ. Оқушылар әр жаттығуға белсене қатысты. Тренинг соңында бір-біріне жақсы тілектер белдіріп, тренингті аяқтады.

Қазан айының 17 күні 10 сынып оқушыларынан «Менің мектебім» сауалнамасы алынып, қорытындысы шығарылды.

Қорытынды: 10 сынып оқушылары сауалнама шынайы жауап берді. Оқушылардың мектеп өміріне қанағаттану деңгейін анықтау барысында жалпы 17 оқушының 13-і мектеп өміріне жоғары деңгейде, қалған 4 оқушы орташа деңгейде қанағаттанатыны белгілі болды. Ұсыныс: Сынып жетекші мен пән мұғалімдері оқушылармен жақсы-қарым-қатынас ұстау психолог тарапынан ұсынылады.

Қазан айының 18 күні 10^{А.Ә} сынып оқушыларымен «Менің көзқарасымдағы менің сыныбым» тренинг-жаттығуы өткізілді.

Қорытынды: Оқушылардың сыныппен қарым-қатынасы жоғары деңгейде. Олар тренинг барысында өз ойларын ашық айта білді. Тренинг соңында оқушылар шеңберге бойында аяқтарының ұшымен тұрып күнге қол жеткізіп қолдарын созу арқылы жетістікке мейірімділікке ұмтылды.

11 сынып оқушыларына психологиялық қолдау көрсету мақсатында:

Мақсаты: Мектеп тұлғаларының ҰБТ-ге дайындық барысында психологиялық көмек көрсету, қолдау.

Міндеттері: Оқу жылы барысында тұлғаларға психологиялық көмек көрсете отырып, өз-өзін реттей білуге, өзін-өзі басқара білуге, өзін-өзі бағалауға көмек көрсету.

Осы жұмыстардың нәтижесі барысында 11-ші сынып оқушыларымен 2022-2023 оқу жылында төмендегідей жұмыстар жүргізілді.

Психо-диагностикалық бағыт бойынша:

«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесі бойынша 2022 жылдың 05 қыркүйек күні 11^А сынып оқушыларынан «өзін-өзі бағалау» сауалнамасы алынып, қорытындысы шығарылды.

Сыныбы: 11

Барлығы: 22

Қатысканы: 18

Қорытынды: 11 сынып оқушыларынан өзін-өзі бағалау сауалнамасы алынды. Оқушылардың өздерін бағалауы жоғары деңгейде екені сауалнама нәтижесі арқылы анықталды. Кейбір оқушылар орта деңгейде екені анықталды. Оқушылармен ары қарай дамыту жұмыстарын жүргізу керек.

Ұсыныс: Мектеп психологына оқушылармен дамыту жұмыстары жүргізілсін.

1 а,ә сынып, оқушыларынан графикалық диктант әдістемесі алынып,қорытындысы шығарылды.

Қорытынды : 1 а,ә сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:

7 бала жоғары деңгейді

2 бала орташа деңгейді

26 бала төмен деңгейді көрсетті.

Нәтижені бағалау: 1 а,ә сынып оқушыларының ерік саласының даму деңгейі төмендеу. Төмен нәтиже көрсеткен оқушылармен жұмыстар жүргізілсін.

Қыркүйек айында 1а,ә сынып оқушыларына Керн –Иирасек әдістемесі алынды. «Керн-Иирасектің баланың мектепте оқуға психологиялық дайындығын анықтау» әдістемесі бойынша.

Зерттеу мақсаты: 1 а,ә сынып оқушыларының мектепте оқуға даярлығын анықтау.

Зерттеу қорытындысы: 34 бала қатысты 20 оқушы жоғары нәтиже 13 оқушы орташа 2 оқушы төмен нәтиже көрсетті

Төмен нәтижелі оқушылардың ата-аналарымен сөйлесіп,жекелеген жұмыстар жүргізілуде.

1 а , әсынып , оқушыларынан «суретті әңгімелеу» әдістемесі алынып,қорытындысы шығарылды

Нәтижені бағалау: барлық оқушылар суретті жақсы әңгімелеп берді.

Ұсыныс: Оқушыларға үйде ертегілер,кітаптар,ақыл-ойды дамытатын ойындармен жұмыс істеу ұсынылды

1 сынып, оқушыларына суретті әңгімелеу әдістемесі алынып,қорытындысы шығарылды.

Қорытынды : 1 сынып оқушылары барлық түстерді,фигураларды ажырата білді.Төмен көрсеткіш көрсеткен оқушылар : жоқ

1 а, ә сынып , оқушыларынан «ұқсастығын тап» әдістемесі алынып,қорытындысы шығарылды

Нәтижені бағалау: 15 оқушы жоғары 16 оқушы орташа 3 оқушы төмен

1 а сынып оқушыларының мұғалімнің талаптарын орындау қабілеттері жақсы.Оқушылар әліппе пәні барысында берілген тақырыптарды мән беріп тыңдап, сұрақ-жауаптарды, тапсырмаларды орындап, жауап беруге тырысады. Математика пәнінде де оқушылар сабаққа қатысты, жауап беретін кезде қол көтеріп отырады.Ата-аналарда үйден қадағалау болса,оқушылардың бейімделуі,сабақты меңгеруі артар еді.

1 ә сынып оқушыларының мектепке, сыныпқа, мұғалімге, бір-біріне бейімделуі жақсы. Мұғалім талабын орындауға тырысады. Әліппеден оқушыларосы уақытқа дейінгі дыбыстарды меңгерген, дауысты, даусыз екенін ажырата алады. Математика сабағында балалар математикалық тілде сөйлейді. Ата-аналарда үйден қадағалау болса, оқушылардың бейімделуі, сабақты меңгеруі артар еді.

Бірлік орта мектебінің 2022 жылдың қыркүйек күні 1 а сынып, оқушыларынан графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.

Қорытынды : 1 а сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:

2 бала жоғары деңгейді 1 бала орташа деңгейді 16 бала төмен деңгейді көрсетті.

Төмен нәтиже көрсеткен оқушылар, сынып жетекшілеріне ескертіліп, жұмыстар жүргізілуде.

Қыркүйек айының 5 күні 1 ә сынып, оқушыларының графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.

Қорытынды : 1 ә сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:

5 бала жоғары деңгейді 1 бала орташа деңгейді 10 бала төмен деңгейді көрсетті

Қыркүйек айының 5 күні 2 а сынып, оқушыларынан графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.

Қорытынды : 2 а сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:

7 бала жоғары деңгейді 4 бала орташа деңгейді 4 бала төмен деңгейді көрсетті

Төмен нәтиже көрсеткен оқушылар, сынып жетекшілеріне ескертіліп, жұмыстар жүргізілуде. Төмен көрсеткіш көрсеткен оқушылар :

Қыркүйек айының 5 күні 2 ә сынып, оқушыларынан графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды .
Қорытынды : 2 ә сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:

Қыркүйек айының 5 күні 3 ә сынып, оқушыларынан графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.

Қорытынды : 3 ә сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:

Қыркүйек айының 5 күні 3 а сынып, оқушыларынан графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.

Қорытынды : 3 а сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:

- 2 бала жоғары деңгейді 4 бала орташа деңгейді 9 бала төмен деңгейді көрсетті
4 а сынып, оқушыларынан графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.
- Қорытынды : 4 а сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:
- 10 бала жоғары деңгейді 5 бала орташа деңгейді 3 бала төмен деңгейді көрсетті
- 4 ә сынып, оқушыларына графикалық диктант әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.
- Қорытынды : 4 ә сынып оқушыларының нәтижелері төмендегідей болды:
- 7 бала жоғары деңгейді 5 бала орташа деңгейді 4 бала төмен деңгейді көрсетті.
- 3 а сынып , оқушыларынан «Ұрыссып қалдық» жаттығуы алынып, қорытындысы шығарылды
- Нәтижені бағалау: 3 а сынып оқушылары жаттығуға белсене қатысып, вербальды емес тәсіл арқылы бір-бірімен тағуласа алды.
- Ұсыныс: Оқушылардың орнын бір-бірімен ауыстырып отырғызып жүру керек.
- 3 а сынып , оқушыларынан «өз орнында тап» жаттығуы алынып, қорытындысы шығарылды
- Нәтижені бағалау: 3 а сынып оқушылары жаттығуға белсене қатысып, өз орындарын тез тауып отырды. Жаттығуға белсене қатысып, жаттығу қызықты өтті.
- 4 а сынып, оқушыларына сөздер жұбы әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.
- Қорытынды : 4 а сынып оқушыларының мағыналық есі жақсы дамығанын көрсетті. Мад тобы, оқушыларына суретті әңгімелеу әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.
- Қорытынды : МАД тобы оқушылары барлық түстерді, фигураларды ажырата білді.
- 1 сынып, оқушыларына суретті әңгімелеу әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.
- Қорытынды : 1 сынып оқушылары барлық түстерді, фигураларды ажырата білді. 2 ә сынып , оқушыларынан «ұқсастығын тап» әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды
- Нәтижені бағалау: 3 оқушы жоғары 8 оқушы орташа 6 оқушы төмен
- 2 а сынып , оқушыларынан «ұқсастығын тап» әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды

Нәтижені бағалау: 10 оқушы жоғары

4 оқушы орташа

1 оқушы төмен.

Мұғалім үшін баланың қызығушылығы, бейімі, қабілеті және психологиялық ерекшеліктері басты орында болуы тиіс. Осы ерекшелікті ескеру мен дамыту оқушының жеке тұлғасын қалыптастыруда маңызды фактор болып табылады.

Балада кіші мектеп жасына өтуде психологиялық өзгерістер болады. Өйткені бастауыш сыныпта тек бір ғана мұғалімге, бір кабинетке, тұрақты қалыпқа үйренген. Ал орта сыныпқа келгенде балаға бірнеше мұғалімдер сабақ береді, сабақ кестесінің ауысуы, жаңа бағдарламаға бейімделуі, жаңа мұғалімдермен қарым-қатынас жасау, жаңа сынып жетекшіге үйрену, мінс осының бәрі оқушыға әсер етеді.

Оқушылардың орта буынға бейімделуін бақылау барысында төмендегі жұмыстар жүргізілді:

I-бағыт. Психодиагностикалық бағыт бойынша:

2022 жылдың 25 қыркүйек күні 5-ші сынып оқушыларынан «өзін-өзі бағалау» сауалнамасы алынып, қорытындысы шығарылды.

Қорытынды: 5-ші сынып оқушыларынан өзін-өзі бағалау сауалнамасы алынды. Оқушылардың өздерін бағалауы жоғары деңгейде екені сауалнама нәтижесі арқылы анықталды.

2022 жылдың 10 қазан күні 5-ші сынып оқушыларынан Н.Г. Лусканованың «бейімделу» сауалнамасы алынып, қорытындысы шығарылды. Қорытынды: Сынып оқушылары сауалнамаға шынайы жауап берді. Олардың ішінде Ерденұлы Бақләулет пен Дәулетбай Асхат, Якия Дастан мен Дарханұлы Ернұрда ілесе алмаушылық байқалды. Оқушыларға мектепке келген ұнайды, олар қызығушылықпен сабаққа қатысатындары анықталды. Ұсыныс: Сынып жетекшілеріне сұраныс беру ұсынылады.

Қыркүйек айының 12 күні 5 сынып оқушыларымен «Кел танысайық» психологиялық тренинг-жаттығу өткізілді.

Мақсаты: Қазіргі кездегі баланың дамуына, жеке тұлға болып қалыптасуына ата-ана тәрбиесінің әдіс-тәсілдерін жетілдіре отырып, қарым-қатынас орнату.

Қорытынды: Тренинг - жаттығу барысында психолог пен оқушылар бір-бірімен танысты. Оқушылар жазда қандай қызықты оқиғаларын айтып, жаттығуларға белсене қатысып отырды. Сынып барысында шекте қалған оқушы жоқ. Оқушылардың көңіл-күйлері өте тамаша.

II. Түзету-дамыту бағыты бойынша:

7-қараша күні «Логикалық жаттығулар» түзету-дамыту сабағы өткізілді.

Қорытынды: 5 сынып оқушыларымен логикалық жаттығулар тапсырмасы орындалды. Оқушылар сабақ барысына белсене қатысып, көңілді отырды. Оқушылар логикалық тапсырмаларға дұрыс жауап беріп, жарыса қатысты. Ақыл-ойы мен дамуылары жақсы.

«Есті дамытуға арналған тапсырмалар мен жаттығулар» түзету және дамыту сабағы өткізілді.

Қорытынды: 5 сынып оқушылары жаттығуларға белсене қатысты. Олар берілген тапсырманы жақсы орындап берді. Олардың есте сақтау қабілеттері жақсы.

Сонымен қатар 5-ші сынып оқушыларымен қарым-қатынасты нығайтуға арналған тапсырмалар жүргізіліп отырды.

Тақырыбы: «Қайырымды сегіз аяқ» ойыны

Мақсаты: Топтың ұйымшылдығы, эмпатия сезімі мен конгруэнтті өзара әрекеттестік дағдысын дамыту. Ырғақпен жұмыс, зейіннің шоғырлануы, белінуді, қосылуы, дағдысын дамыту.

Күні: 6 желтоқсан 2022 ж.

Қатысушылар: 5 А ә сынып оқушылары

Барлығы: 35

Қатысқандар: 30 оқушы

Нұсқау: Топ мүшесі шеңбер бойына тұрып, бір-бірінің қолынан ұстайды. Психолог жөй ғана: көз алдымызға бір үлкен әрі қайырымды сегіз аяқ екенімізді елестету. Мұнан кейін топ үшін жалпы тынысалу ырғағын табу ұсынылады. Осыдан соң әркім тыныс ішке алғанда алға бір қадам жасайды, тынысты сыртқа шығарғанда сәйкесінде бір қадам кейін жасайды.«Біздің қайырымды және үлкен сегіз аяғымыз тыныс алып, өзінің жылы әрі жұмсақ денесін жиырып, қайта жазады. Қайырымды, әрі сүйкімді сегіз аяқтың қайырымды жүрегінің соғысын естиміз».

Қорытынды: 5 сынып оқушылары жаттығуларға белсене қатысты. Көңіл-күйлері жақсы.

Ш. Профилактика және психологиялық ағарту жұмысы бойынша:

Қыркүйек айының 28 күні 5-ші сынып оқушыларымен «Өзіңді таны» психологиялық дамыту сабағы өткізілді.

Мақсаты: Оқушылардың бойында өзін-өзі тану мотивациясын құру, өзін-өзі тану, рефлексияны дамытуға ықпал ету.

Қорытынды: 5 сынып оқушыларының «өзіңді таны» сабағы барысында көңіл-күйлері көтеріңкі болды. Оқушылар әр жаттығуға, тапсырмаға белсене қатысып отырды. Оқушыларға өзгеге қарағанда өзін бағалау қиынға соғатындарын айтты. Психолог тарапынан оқушыларға өзін бағалау білу керек скендіктерін айтып ақыл-кеңестер жүргізілді.

Казан айының 11 күні 5^{АӘ} сынып оқушыларымен «5 сынып дегеніміз не?» психологиялық дамыту сабағы өткізілді.

Нәтижесінде: Мектеп психологі А.Жолдыбай 5 сынып оқушыларымен дамыту сабағын өткізді. Оқушылар сабақ барысында көңілді отырды. Әр оқушы жаттығуларға белсене қатысты. Олар тау бейнесін салып, бастауыштардағы есте қалған әңгімелерін және 5 сыныпта өздерінен не күтетіндерін атап өтті.

Қорытынды: оқушылар сабаққа белсене қатысты. олар 5 сынып жоғары сынып екендерін және колдарын көтеріп жоғары сынып екендерін көрсетті.

Ақпан айының 8 күні 5^{АӘ} сынып оқушыларымен «Біздің мұғалімдеріміз» психологиялық дамыту сабағы өткізілді.

Мақсаты: Бесінші сынып оқушыларына педагогтарға қатысты әлеуметікүстаным ұстау қажет.

Міндеттері: Оқушыларға өздерінің оқу процесінің «когнитикалық картасын» құруға, өз ісінің шебері ретінде педагогқа түсінік беруге, педагогтар туралы оларды қызықты тұлға ретінде түсінік беруге көмектесу.

Нәтижесінде: 5 сынып оқушылары нағыз мұғалім ұғымын түсінді. Оқушылар қазіргі таңда сабақ беріп жүрген мұғалімдерінің есімдерін толықтай біліп, олар туралы жағымды пікір ұстанады. Оқушылардың көңіл-күйін көтеру мақсатында олармен «Еден, мұрын, орама!» жаттығуы өткізілді.

Қорытынды: 5 сынып оқушыларының «Біздің мұғалімдеріміз» дамыту сабағы барысында көңіл-күйлері көтеріңкі болды. Оқушылар әр жаттығуға, тапсырмаға белсене қатысып отырды. Олар ұстаздарын жоғары бағалап, олармен жұмыс жасағандарына алғыс-гілек білдірді.

Бірлік орта мектебінің 2023 жылдың наурыз айында 5 сынып оқушыларынан «Біз және біздің сынып» тренинг жаттығуы өтіп, қорытындысы шығарылды.

Нәтижесінде: Сауалнама нәтижесін тексеріліп, психолог тарапынан оқушыларға ақыл-кеңестер берілді. Оқушылар «Біз» деген ұғымды түсініп, бірігіп ұжым болып жұмыс жасауды, біз біргеміз деген ұғым қалыптастырды. Оқушылар бірігіп ойын жаттығуын жасау арқылы бір-біріне сенімділігін арттырып, жағымды пікірлері қалыптасты. Тренинг барысында оқушылардың көңіл-күйі көтеріліп қалды.

Сәуір айының 12 күні 5^{АӘ} сынып оқушыларымен «Менің сыныбымның ғаламшары» жаттығуы өткізілді.

Қатысушылар: 5 сынып оқушылары

Мақсаты: 5 сынып оқушыларының орта буынға бейімделуі үшін әлеуметтік-психологиялық дағдыларын дамыту

Нұсқау: Оқушылар бірлесе отырып, өздерінің ғаламшарын ойлау, елестету арқылы үлкен бір ғаламшар құру.

Нәтижесінде: Мектеп психологі А.Жолдыбай 5 сынып оқушыларымен жаттығу өткізіп, сыныптың достық қарым-қатынасын дамытып, сынып ауызбіршілігін дамытты.

Қорытынды: Оқушылар жаттығу арқылы достық қарым-қатынастары күшейіп, бірлесе жұмыс жасау арқылы ауызбіршіліктері бар екені анықталды. Сыныптың орта буынға бейімделуі жақсы дамуда.

IV-бағыт. Кеңес беру.

2022-2023 оқу жылында 5-ші сынып оқушыларына, ата-аналарына және пән мұғалімдеріне психологиялық кеңестер беріліп және кеңес беру журналына тіркеліп отырды.

Қорытынды: 2022-2023 оқу жылы бойынша 5 сынып оқушыларымен психологиялық жұмыстар жүргізіліп отырды. Жұмыстардың нәтижесінде 5 сынып оқушылары орта буынға бейімделуі өте жақсы. Олардың мектеппен, пән мұғалімдерімен қарым-қатынасы жақсы. Жалпы психологиялық қызметтің бақылауы бойынша, 5-сынып оқушыларының мектеп өміріне бейімделуі бірқалыпты деңгейде жүріп жатыр.

Жалпы 5-11 сынып оқушыларынан төмендегідей жұмыстар жүргізілді.

Қыркүйек айында 5-11 сынып аралығында «Тұлға типтерін анықтау» сауалнамасы алынып қорытындысы шығарылды.

Қорытындысы: Оқушылардан сауалнама алынып, оларға қай темпамент типіне жататындары айтылып, психолог тарапынан мәлімет берілді.

Құқық бұзушылықтың алдын алу мақсатында оқушылардан сауалнама алынды.

Тақырыбы: «Зорлық-зомбылық және балалар» анонимді сауалнамасы.

Мақсаты: Жасырын түрде, оқушыларға қатыгез қарау фактілері, зорлық-зомбылық және балалардың құқығын қорғаудағы проблемаларды анықтап, осы мәселе бойынша балалардың көзқарасын білу.

Күні: 17 қазан 2022 ж.

Қатысушылар: 9-11 сынып оқушылары

Барлығы: 73 оқушы

Қатысқандар: 65 оқушы

Қорытындысы: 9-11 сынып аралығында оқушыларға арналған жасырын сауалнама жүргізілді. Барлығы 50 оқушы. Оның ішінде 35 ер оқушылар және 30 қыз бала қатысты. Оқушыларға 7 сұрақ ұсынылды. Қатысқан оқушылар түгел жауап берді.

Оқушылармен түзету-дамыту жұмысы бойынша:

Қазан айының 18 күні 6-8 сынып оқушыларымен «Агрессияға қарсы» жаттығулар өткізілді. Қатысушылар: 6-8 сынып оқушылары

Қорытынды: Оқушылармен агрессияға қарсы жаттығу өткізілді. Жаттығуға барлық оқушы белсене қатысты. Ортада топтық жақсы қарым-қатынас орнады. Оқушылар жаттығу барысында сергіп, көңілдері көтеріліп қалды.

Психологиялық ағарту жұмысы бойынша оқушыларға «Буллинг, кибербуллингтен қалай қорғанамыз?» тақырыбында инстаграмм арқылы видео-слайд көрсетілді.

Қыркүйек айында мектеп оқушыларымен «Ерте жүктіліктің алдын алу» және «жеке гигиена туралы» туралы жиналыс өткізілді.

Қатысқаны: 7 - 11 сынып қыздары

Мақсаты: Жаңа әлеуметтік даму жағдайындағы оқушыларға тәрбие берудің жүйесін айқындай отырып, белсенді, шығармашылық іс-әрекеттерге дайын жоғары деңгейдегі мәдениетті және адамгершілігі мол тұлға қалыптастыру. Ерте жүктіліктің алдын-алу. Оқушыларға дұрыс гигиена ұстауға кеңес беру.

Қыркүйек айында мектепшілік қыздар жиналысы откізілді.

Нәтижесінде:

1. Мектеп психологы А.Т.Жолдыбай 7-11 сынып қыздарымен «Салемдесу» жаттығуын жүргізіп, қыздардың көңіл-күйін көтерілді. «Ерте жүктіліктің алдын алу мақсатында мектеп психологі бейнежазба көрсетіп, алдын алу шараларын жүргізді. Бейнежазба туралы талқыланды.

Мектеп психологі А.Жолдыбай қыздарға жеке бас гигиенасын ұстау туралы мағлұмат беріп, ақыл-кеңестерін айтты.

2. ДТЖО Э.Балабай оқушыларға мектеп формасы, мектеп тәртібі және түнгі жүріс, қыздардың тазалығы туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізіп өтті.

3. Мектеп медбикесі Әсель Бірлікбаева «Ерте жүктілік дегеніміз не?» туралы баяндама оқыды.
Қорытынды: Жиналыс барысында қыздарға «ерте жүктіліктің» алдын алу шаралары атқарылды. Оларға қыздардың гигиеналары туралы айтылып, психологиялық алдын-алу жұмыстары жүргізілді. 7-11 сынып қыздары жиналыс барысында өздерінің жекелей сұрақтарын қойып, жауаптарымен қанағаттандырылды.

9 сынып оқушыларымен мамандық таңдауға қолдау көрсету мақсатында;

2022

жылдың 26 - қазан айында 9^а ә сынып оқушыларымен «Мамандық-өмір таңдауы!» семинар-тренинг өткізілді. Нәтижесінде: Оқушылар әлемдегі мамандықтар жайлы хабарлар болып, тренингке белсенділікпен қатысып отырды. Олар ойын ойнау барысында көңіл-күйлері көтеріліп қалды. Эмтиханға деген қорқыныш сезімдерін басып, алдағы ББЖМ-ға дайын екендерін айтып өтті. Әр оқушы өздерінің қандай мамандыққа баратыны жайлы психологпен әңгіме жүргізді.

9^ә сынып оқушыларынан сауалнама алынып, нәтижесі шығарылды.

Тақырыбы: Танымдық қызығушылықтың диагностикасы А.Е.Голомшток

Күні:12.12.2022 жыл

Қорытынды: 9 сынып оқушыларынан сауалнама арқылы,олардың қызығушылықтарын анықтап, оларға нәтижесі айтылып, түсіндірме жұмыстары жүргізілді.

Жамандықтың алдын алу мақсатында 10-11 сынып оқушыларынан СБА әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды.

2022 жылдың қазан айының 10 күні оқушылардан «Суицидтік бағыттылықты анықтау» сауалнамасы алынып, қорытындысы шығарылғаны туралы

Қатысушы топ: 10-11 сынып Қорытынды: Оқушылардың ортамен қарым-қатынастары өте жақсы.Ешқандай эмоционалдық тұрақсыздық байқалмайды. Көңіл-күйлері де өте тамаша.

Ұсыныс: Оқушылармен суицидке қарсы тренингтер өткізіліп алдын алу шаралары жасалу және ақыл кеңес беру мектеп психологына міндеттелсін. Оқушылардың жүріс-тұрысын және көңіл-күйлерін бақылау сынып жетекшісіне міндеттелсін.

Осы мақсатта түзету-дамыту жұмысы бойынша 9-11 сынып оқушыларымен «Мен өмірді таңдаймын» тренинг-жаттығуы жүргізілді. Қазан айының 11 күні 9-11 сынып оқушыларымен «Мен өмірді таңдаймын » тренинг-жаттығуы өткізілді.

Тренинг жаттығу мақсаты: Оқушылардың өмірге қызығушылықтарын арттыру, өмірді мәнді де, сәнді өткізуге құштарлығын

калыптастыру.Өзіне деген бағасын арттыру, эмпатиясын дамыту,көңіл-күйді,эмоцияны реттеу.
Нәтижесінде: Оқушылар ортаға шығып, постерге өмірді таңдау барысында тілектерін жазып, қолтаңбаларын қойды.Оқушылардың өмірге деген жақсы көзқарастары қалыптасып, өмірде өз орындарының бар екендігін түсінді.
Қорытынды:Әр адамның ережесі өз жүрек қалауымен жүру және батыл әрекет жасау.Сол сияқты иығыңды тіктеп,жарқын көңілмен іштей табысқа жетуге талшынып,өміршеңдік ережелерін айтты.

Психологиялық ағарту жұмысы бойынша:

Қазан айының 12 күні 9,11 сынып оқушыларымен «Қарым-қатынасты дамытуға арналған» жаттығуы өткізілді.

Қатысушылар: 9,11 сынып оқушылары

Қорытынды: 9 бен 11 сынып оқушылары жаттығуға белсене қатысты. Олар жаттығу барысында көңіл-күйлері көтеріңкі болды. Оқушылардың сыныппен, ортамен қатынастары өте жақсы.«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесі бойынша 5-8 сынып оқушыларымен тренинг-жаттығу өткізілді. Күні: 20 желтоқсан 2022 жыл Тақырыбы: «Дос болып жүрейікші» жаттығуы
Қатысқаны: 5 – 8 сынып оқушылары

Қорытынды: Оқушылар тренинг жаттығу барысында көңіл-күйлері көтеріліп қалды.Сыныпта шектелген оқушы жоқ. Олар сыныптастық, достық сезімдер нығая түсті. Оқушылар ойын барысында бір-бірілеріне достық пейілдерін білдірді.

«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесінің қыркүйек айында мектеп оқушыларымен «Зиянды әдеттердің алдын алу» баяндамасы оқылды.

2022 жылдың 07 қыркүйек күні «Бірлік орта мектебі» мкм бойынша 5 – 8 сынып оқушылар арасында мектеп психологі Жолдыбай Алтынай «зиянды әдеттердің алдын-алу мақсатында оқушыларға баяндама оқыды.

Нәтижесінде: Психолог әр сыныпқа кіріп оқушыларға баяндама оқып, зиянды заттардан аулақ жүруін және салауатты өмір салтын ұстауға ақыл-кеңестер жүргізді.

10 сынып оқушыларымен педагог-психолог жоғары сыныпқа бейімделуіне байланысты төмендегідей жұмыстар жүргізді.
Қыркүйек айының 16 күні 10^А сынып оқушыларымен «Мен және менің ортам» тренинг-жаттығуы өткізілді

Тақырыбы: «Танымдық қызығушылықтың диагностикасы» (А.Е.Голомшток)

Мақсаты: Оқушылардың танымдық қызығушылықтарын зерттеу.

Жүргізілген уақыты: 07 қараша 2022 жыл

Сыныбы: 11^Ао

Қатысканы: 19

Зерттеудің барысы: Сауалнама

Қорытынды:

№	Оқушының аты-жөні	Қызығушылық аймағы
1.	Нұрланқызы Шырын	Шетел тілдері, география
2.	Амирханова Нурай	Физика, химия
3.	Ералы Мөлдір	Шетел тілдері, сахна
4.	Жасасын Ақмарал	Әдебиет, құқық, заң
5.	Дәулетбаев Алмат	Дене шынықтыру, спорт
6.	Жұлдызқызы Аяжан	Журналистика
7.	Сабинова Ғазиза	Биология
8.	Бакытұлы Азамат	Авиация, көлік
9.	Дүкенбай Серік	Құрылыс
10.	Садыкова Айнұр	Геология
11.	Бахыт Ақпұр	журналистика
12.	Мейрам Аружан	Экономика
13.	Ақжолқызы Айзат	Құқық, заң
14.	Жолдасбай Ерасыл	Әскери мамандық
15.	Тәңірберген Жібек	Медицина, журналистика
16.	Үмітәлі Бағнұр	Шет тілдері
17.	Амет Эльнора	Тарих, Педагогика
18.	Ахын Елжан	Сахналық өнер
19.	Қуанышбай Фархат	Химия, қоғамдық жұмыс

Ұсыныс: Сынып жетекшісі мен пән мұғалімдері оқушылармен қорытынды аттестаттауға тандау пәні бойынша жәрдем беру.

Психопрофилактика және психологиялық ағарту жұмысы бойынша:

Казан айының 4 күні ІІ^{аэ} сынып оқушыларымен «ҰБТ дегеніміз не және оның мен үшін маңыздылығы қандай» алдын алу психологиялық сабағы өткізілді.

Нәтижесінде: ІІ сынып оқушылары ҰБТ туралы өз ойларын айтып, сұрақтарға жауап беріп отырды. Оқушыларға ҰБТ туралы психолог тарапынан мағлұматтар берілді.

Қорытынды: Оқушылар сабаққа белсене қатысып, ҰБТ туралы өз ойларымен бөлісіп, сұрақтарға жауап беріп отырды. Психолог эмитхан тапсырушыларға сәттілік тілеп, оларға ақыл-кеңестер берілді.

Ұсыныс: Пән мұғалімдері оқушылармен эмитханға дайындық барысында ҰБТ дан өтпей қалсада, басқада жолдары барын түсіндіріп, оларға көмек көрсету ұсынылады.

«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесінде «Психологиялық жүйкелік қозуды азайту» тренинг-жаттығуы өткізілді.

Өткізілген күні: 29 қараша 2022 жыл

Сыныбы: ІІ^{аэ}

Барлығы: 22

Қатысқаны: 19

Қатыспағаны: 3

Тренинг жаттығу мақсаты: Оқушылардың бойындағы қорқыныш сезімдерін басу. Эмитханға дайындалудың тиімді формаларымен таныстыру. Психологиялық тұрғыда қалай дайындалу керек екендігін түсіндіру.

Нәтижесінде: ІІ сынып оқушылары кинезиологиялық жаттығуларын жасай отырып танымдық қабілеттері арта түсіп, қимыл координациялары арта түсті. Оқушылар бір-бірлерінің қолдарынан ұстап, бір-бірлеріне жақсы көңілдерін, тілектерін білдіріп, сабақты аяқтады.

«Емитхандағы өз-өзіне сенімділік» психологиялық сабағы өткізілді.

Өткізілген күні: Сәуір 2023 жыл

Қорытынды: Оқушылар жаттығу барысында көңіл-күйлері көтеріліп, стресстен арылды. Оларға психолог тарапынан кеңестер мен ұсыныстар айтылды.

Педагогикалық ұжыммен қазан айында «Педагогикалық қабілетті зерттеу» әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды. Педагогикалық ұжымға ақыл кеңестер беріліп, кеңес беру журналына тіркеліп отырды.

«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесі бойынша педагогикалық ұжымнан И.П.Посашкова әдістемесі алынып, қорытындысы шығарылды. Жұмыс атауы: «Мен...деп санаймын...немесе міндеттімін» әдістеме

Күні: 7 қараша 2022 жыл

Нысаналы топ: Педагогикалық ұжым

Нәтижесінде: Педагогикалық ұжымнан әдістеме алынды. Әр педагог кәсіби міндеті мен ойларын ашық жазып берді. Педагогтардың өзін-өзі бағалауы жақсы. Педагогтар үнемі іздену үстінде екендіктері анықталды.

01 қараша 2022 жыл Тақырыбы: « Ұжымдағы достық қарым-қатынасты кәдірлеуге арналған тапсырмалар» (тимбилдинг жаттығуы) Қатысқаны: Педагогикалық ұжым

Нәтижесінде: Педагогтар әр жаттығуға белсене қатысты. Олар ұжым болып біріге жұмыс жасауды үйреніп, топпен ауызбіршілікте жұмыстарын жасады. Ұжымның көңіл-күйлері өте жақсы.

Қорытынды: Қорытындылай келе ұжыммен «өрмекшінің торы» жаттығуы жүргізілді. Олар өрмекшінің торын жасау арқылы бір-біріне жылы лебіздерін білдіріп, тренингті аяқтады.

Мектеп ата-аналарымен төмендегідей жұмыс атқарылды:

Қыркүйек айының 14 күні жалпы мектеп ата-аналарымен « Мектеп, ата-аналар және мен біртұтас отбасы» тренинг-жаттығуы өткізілді. Қатысқаны: 84 ата-ана

Мақсаты: Отбасы тәрбиесінде ата-ананың балаға тәрбиелік ықпалын арттыру. Тәрбиенің ең тамаша жері – отбасы екенін, олардың бала тәрбиесіндегі алатын орнын, жеке тұлғаның оқу-тәрбиеге жауапкершілігін арттыра отырып, мектеп пен ата-ана арасындағы байланысты арттыру

Қорытынды: Ата-аналар жиналысы барысында мектеп психологі А.Жолдыбай ата-аналармен «буллинг, кибербуллинг» туралы мағлұмат беріп, презентация көрсетіп, ақыл-кеңестер берілді. Ата-аналардың тренинг барысында көңіл-күйлері көтеріңкі болды. Олар «ата-ана, мектеп және оқушы» үштік одақ түсінігін түсініп, балаларымен жұмыс жасайтынын ұғынды. Оларға бірігіп жұмыс жасасақ ала алмайтын қамал жоқ екені түсіндірілді.

Тақырыбы: Ата-анамен баланың қарым-қатынасы. 5 сыныптың бейімделу қиындықтары.

Нәтижесінде: Ата-аналармен сыныпқа бейімделуге байланысты қиындықтар туралы әңгіме, пікірлесу жүргізілді. Жиналыс барысында ата-

аналардың көңіл-күйлері көтеріңкі болды. Ата-аналарға ақыл-кеңестер берілді.

«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесі бойынша ата-аналармен тренинг-жаттығу өткізілді.

Күні: 13 желтоқсан 2022 жыл

Тақырыбы: «Отбасы махаббаты неде?» тренинг-жаттығу

Нәтижесінде: Ата-аналармен тренинг өткізілді. Ата-аналарға көңіл-күй сыйлай отырып, оларға ақыл-кеңестер берілді. Олар түрлі сұрақтарға жауап беріп, сұрақтарына жауап алды.

Ата-аналармен «Сіз кандай ата-анасыз?» тесті алынып, қорытындысы шығарылды.

Жұмыс атауы: «Сіз кандай ата-анасыз?» тест

Күні: 31 қазан 2022 жыл

Қорытынды: Ата-аналар 29 бен 39 аралықтағы балл жинады. Олардың бала тәрбиесіне деген көзқарастары жақсы. Баламен қарым-қатынасы жақсы.

«Бірлік орта мектебі» мемлекеттік коммуналдық мекемесі бойынша ата-аналар жиналысы өткізілді.

Күні: 12 қаңтар 2023 жыл

жұмыстары, кездесу

Тақырыбы: «Ата-ана көзімен» түсіндірме

Қорытынды: Жиналысты қорытындылай келе ата-аналар өз құқығы, бала құқығы туралы ақпараттар алды. Жаттығу барысында ата-аналардың көңіл-күйі жақсы болды.

«Бірлік орта мектебі» мкм «Жаңа Отбасын қолдау орталығы» Қоғамдық Қоры орталығынан алынған онлайн тест жұмыстарының наурыз айындағы қорытындысы «Бірлік орта мектебі» мкм 7-11 сынып оқушылары онлайн форматта тест тапсырды.

Нәтижесінде:

№1. «Ресурс» тесті бойынша

Қатысқаны: 116 оқушы I-санатты-5, II-санатты-51 оқушы, психикалық нормада-60 оқушы анықталды.

Қорытынды: №1,2 тесттер бойынша жоғары тәуекел (қызыл аймақ) тобында 5 оқушымен және сары аймақтағы 51 оқушымен жоспар құрылып, түзету-дамыту жұмыстары жүргізілуі психологтарға ұсынылады.

«Жаңа отбасылық қолдау орталығы» қоғамдық қорымен бірлескен жұмыс қорытындысы бойынша 2022-2023 оқу жылы «Қызыл, сары» тәуекел топқа енген оқушылармен атқарылған жұмыстар туралы Бірлік орта мектебінде "Ресурс" бағдарламасы бойынша 116 ата-анамен қараша айында келісім шарт жасалды. Наурыз айында 116 оқушы тест тапсырды. Оның ішінде 60 жасыл, қызыл тәуекел топ-5 оқушы, сары жасырын тәуекел топ-51 оқушы анықталды.

Тәуекел тобының оқушыларымен жеке жұмыстар жоспары құрылып бекітілген. «Жануя» колдау орталығының мектепте әлеуметтік-психологиялық колдау көрсетілетін оқушының жеке зерттеу картасы толтырылды. Әлеуметтік-психологиялық қолдаумен тіркелген білім алушының жеке басын зерттеудің ЖЕКЕ КАРТАСЫ толтырылды.

Нәтижесінде: Қадағалауды қажет ететін оқушылармен түзету-дамыту жұмыстары бойынша наурыз айында «Мен өмірді таңдаймын»тренинг жаттығуы 7-10 сынып оқушыларынан,»Буллинг және кибербуллингтен қалай арыламыз?» баяндама, «Агрессияға қарсы жаттығулар» 7-8 сынып,»Өз-өзіңе мадақ»жаттығуы 8-11 сынып және «Қарым-қатынасты дамытуға арналған жаттығулар жүргізілді».

Мамыр айында 7-11 сынып оқушыларынан «Эмоциялық күй» жаттығуы, «Зорлық-зомбылықсыз балалық шақ» тренинг. «Дос болып жүрейікші» тренинг жаттығулары өткізілді.

Ата-аналарға түсіндірме жұмыстары жүргізілді. Психологиялық кеңес бағыты бойынша мамыр айында "Мұндайған сәтте не істеу қажет?" атты кеңестер берілді. Кеңестер кеңес беру журналына тіркелді. Оқушы, ата-аналарға, мұғалімдерге кеңестер берілді. Анықталған оқушылармен бақылау жұмыстары жүргізілді.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижесінде 22.05-23.05.2023 жылы қызыл тәуекел топ және сары жасырын топтағы оқушылармен қайта тест тапсырып барлық «Бірлік орта мектебі»мкм бойынша оқушылар жасыл психикалық нормаға өтті. Қорытынды: «Бірлік орта мектебі»мкм бойынша тәуекел (сары және қызыл) санатты оқушылар жоқ.

Қорытынды:2022-2023 оқу жылын қорытындылай келе «Бірлік орта мектебінде» - есепте тұрған оқушы жоқ. 1.5,10 сыныптың бейімделу жұмысы, оқушылармен жұмыс, ата-анамен жұмыс, педагогикалық ұжыммен жұмыс, жамандықтың алдын-алу жұмыс, ДТЖО бірлескен жұмыс, үйден оқитын оқушымен жұмыс, үлгерімі төмен оқушымен жұмыстар өз мәнінде атқарылуда. Психолог тарапынан оқушыларға, ұжымға және ата-аналарға психологиялық алдын-алу жұмыстары жүргізіліп, колдау көрсетілуде.

Педагог-психолог:

 Калдырбай Біржан

 Жолдыбай Алтынай